

OTVORENÁ NÁRUČ

ČASOPIS CIRKEVNÉHO ZBORU EVANJELICKEJ CIRKVI A.V. V NITRE, JAR 2018

NO DOBRE VIEM, ŽE...

Jedna z piesní, ktoré náš spevokol zaspieva na Veľkonočnú nedeľu, je známa írsky ľudová pieseň „Londonderry Air“. Autorom jej slovenského textu je Vladimír Betina a dostala názov „Ja neviem prečo“. Tak, ako ju cvičíme a jej slová opakujeme znova a znova, uvedomujeme si, akú zvláštnu skúsenosť kresťanského života opisuje.

Pieseň má štyri slohy. V prvej polovici každej z nich je úprimné priznanie sa kresťana: „Ja neviem prečo“, „Ja neviem ako“. Neviem prečo sa Boh rozhodol človeka milovať, vášnivo ho hľadať a chcieť ho pre seba. Neviem prečo Ježiš musel trpieť a zomrieť a práve takto zachrániť človeka z moci smrti. Neviem ako to Boh urobí, že raz bude viditeľne nad všetkým vládnuť a On sám sa stane naplnením všetkých našich túžob. A napokon neviem ako sa to stane a ako to bude vyzeráť, keď sa ja, pred ktorým stojí smrť, nestatím, stanem sa časťou Božej večnosti, naplnenej láskou a životom v dokonalej podobe.

Neviem prečo a neviem ako.....

Nie je to trochu zvláštne a zahanbujúce, že kresťania nevedia detailne a vyčerpávajúco odpovedať na tieto otázky? Mnohé iné náboženstvá a filozofie nás dokážu ohúriť detailnosťou vyčerpávajúcich odpovedí na úplne všetky otázky, ktoré napadnú človeku, keď premýšľa o Bohu, živote, utrpení, šťastí, zmysle, smrti, večnosti.... Kresťan naproti tomu spieva „ja neviem prečo“, „ja neviem ako“.

(pokračovanie na str. 2)

A môžeme ísť ešte ďalej. Toho „neviem prečo“ a „neviem ako“ je v našom živote omnoho viac, ako sa spieva v tejto jednej piesni. Keď sa napríklad v našich spoločenstvách okolo Božieho Slova rozprávame o Bohu a o tom, aký je a čo robí, narazíme často na hranice, kde musíme v pokore rezignovať – napriek tomu, že sme veriaci. Nevieme všetko a Boh zostáva zastretý tajomstvom. Alebo keď sme spolu s trúchliacimi pozostalými, pripravujeme rozlúčku s ich drahými a spomíname na ich život a jeho záver, nevieme – napriek tomu, že sme veriaci, presne zodpovedať, prečo museli niešť možno ťažkú nemoc, prečo trpeli, prečo odišli skôr, ako sme očakávali. Toto zostáva nezodpovedané. Alebo keď sledujeme správy a počujeme o utrpení ľudí v rozličných kútoch sveta, nevieme povedať – napriek tomu, že sme veriaci, prečo zomierajú nevinní. Alebo keď sedíme v melancholickom zamyslení sami, večer, v tichu kuchyne a uvažujeme nad udalosťami vlastného života, nerozumieme – napriek tomu, že sme veriaci, prečo sme museli toto a toto zažiť, niešť, utrpieť, stratiť, sklamať sa, pretrpieť. Úplná a vyčerpávajúca odpoveď chýba.

Veľký nemecký teológ a mučeník hitlerovského fašizmu Dietrich Bonhoeffer v jednej zo svojich esejí píše o tom, že bežnou ľudovou predstavou je, že kresťanovi dá viera úplné odpovede na všetky otázky života, smrti, Boha. Stať sa veriacim vraj znamená získať úplný výklad na všetko, s čím sa v živote stretáme. Asi to poznáte: „Ty si veriaci a tak mi povedz, prečo ....“. Bonhoeffer hovorí, že toto je ilúzia. Toto viera celkom nedokáže. V tomto zmysle viera nesie na sebe zvláštne znamenie bezmocnosti. Viera však robí inú a napokon neporovnateľne dôležitejšiu vec, ako je poznanie všetkých možných odpovedí na všetky možné otázky! Viera nám dáva istotu, že v Ježišovi Kristovi sme navzdory všetkému, čo sa môže stať,

Foto: Ivan Elko

Svetlo odinakiaľ na všedných doskách života...

Bohu patriaci, Bohom milovaní a že od Jeho lásky nás nikto a nič neodlúči. Toto nebol Bonhoefferov originálny objav. On iba nadväzuje a vykladá slávnú pasáž Božieho Slova z listu Rímskym 8, 35 - 39, v ktorej apoštol Pavel vyznáva: „Lebo som presvedčený, že ani smrť, ani život, ani anjeli, ani kniežatstvá, ani prítomnosť, ani budúcnosť, ani mocnosti, ani vysokosť, ani hlbokosť, ani nijaké iné stvorenstvá nemôžu nás odlúčiť od lásky Božej, ktorá je v Kristovi Ježišovi, našom Pánovi“.

Slohy našej piesne začínajú štvoritým „ja neviem prečo“, „ja neviem ako“. Slohy však majú aj svoje druhé polovice. V nich sa spieva o tom, čo predsa len vo viere „dobře viem“, čoho sa môžeme držať, na čo môžeme predsa len vsadiť. Podobá sa to na svetlo, ktoré niekde zhora svieti do spleťtých a drsných štruktúr nášho pozemského života. Ony tomu svetlu vytvárajú prekážky, stavajú spleť zábran, tienia ho. Ale to svetlo sa v jednotlivých lúčoch predsa len prediera a presvecuje k nám. Je mocné! Dokáže naplniť a upokojiť maličké ľudské srdce. Evanjelista Ján o ňom hovorí: „To svetlo svieti v tme, ale tma ho nepohltila“ (Ján 1, 5).

Spevokol bude spievať, že vo viere predsa len dobre viem, že absolútny Boh sa stal v Ježišovi skutočným človekom. No dobre viem, že v

Ježišovi je aj mne ponúknutá otvorená a milujúca Božia náruč. No dobre viem, že ukrižovaný Ježiš bol vzkriesený! Premohol osudovú nadvládu zmaru, zla, smrti. No dobre viem, že na samom predstaviteľnom konci mojej existencie nie je tma a prázdnota nebytia, ale spoločenstvo so vzkrieseným Ježišom vo večnosti, spoločenstvo s dokonalou Láskou a Životom.

Nie je to málo, týchto pár zábleskov jasného svetla, v porovnaní s tým, čo všetko nevieme, neovládame, neovplyvníme, s čím sa musíme boríť, čo tvorí často absurdné pozadie a zápletky nášho života? Nie. Toho svetla je akurát dosť na to, aby sme svoj život prežili statočne, dôstojne a s nádejou.

Ukrižovaný Ježiš vstal z mŕtvych. Miluje ťa. Je s tebou. Mení tvoj život. Otvára ti večnosť. Tento vzácny lúč svetla sa neúnavne prediera až k tebe. Vsaď naň a kráčaj dopredu.

BUĎME ASPOŇ ZÁCHRANNOU SIEŤOU

„Bolo pred veľkonočnými slávnosťami. Ježiš vedel, že prišla Jeho hodina odísť z tohto sveta k Otcovi, a keďže miloval svojich, ktorí boli na svete, dokonale im preukázal lásku. Potom nalial vodu do umývadla, začal umývať učeníkom nohy a utierať zásterou, ktorou bol opásaný“ (Ján, 13, 1 a 5).

Prežívame smutnú etapu morálneho vývoja našej spoločnosti. Hrozná vražda dvoch mladých ľudí ju plne odhalila. Zdá sa tiež, že prepojenosť väčšiny cirkví so štátom je tak silná, že nedokážu prispieť ku ochrane spoločnosti pred negatívnymi javmi. V tejto situácii vidím reálny prínos cirkví v tom, že budú aspoň záchrannou sieťou pre najzraniteľnejšie skupiny. Sprievodným javom morálneho stavu našej spoločnosti je totiž nedostatok financií pre kvalitné služby, spojené so starostlivosťou o seniorov, chorých ľudí a občanov, ktorí sa nedokážu o seba sami postarať.

Ukazuje sa ako veľmi potrebné, aby sme práve my, kresťania, oveľa viac pomáhali núdzným. Aby sme sa oveľa príkladnejšie starali o seniorov, chorých a všetkých na pomoc odkázaných. Veď aj v Matúšovom evanjeliu (25, 40) nachádzame napísané: „...Čokoľvek ste urobili jednému z týchto mojich najmenších bratov, mne ste urobili“.

Potrebných príkladov pre toto poslanie cirkvi máme, našťastie, už v súčasnosti niekoľko. Spomeniem jeden, ktorý vo mne zarezoval pri čítaní februárového vydania mesačníka Evanjelický východ. Ide o projekt Samaritán – Centrum pomoci

Foto: Eva Hubová

Na jednej strane jachty, na druhej nedostatok financií pre služby seniorom, chorým a ľuďom v núdzi.

bezdomovcom. Stojí za ním dozorca CZ Košice Mesto Ľubomír Badiar. Zacitujem jeho slová z rozhovoru s Emíliou Mihočovou: „Žijeme v dobe, keď sa čoraz viac zväčšuje priepasť medzi bohatými a chudobnými. Prečo to nerieši štát? Prečo sa cirkev viac nezaobrá tými, ktorí sa ocitli v tejto beznádejnej diere sociálnej biedy? Mohol by to robiť každý cirkevný zbor – pomáhať nejakou mierou núdzným. V koľkých zboroch je rozbehnutá charita?“ – pýta sa Ľubomír Badiar, ktorý je v súvislosti s diakoniou vlastným srdcom a rukami slúžiacim zborovým dozorcem. Vo svetle jeho služby sa môžem vo vzťahu ku charite označiť len za „akademického“ zborového dozorca. Preto veľké uznanie vyslovujem riaditeľovi našej Evanjelickej zborovej diakonie Milanovi Slezákovi, ktorý

je súčasne aj opatrovateľom, zväčša na pomoc najviac odkázaných seniorov. Veľká vďaka patrí i všetkým ostatným pracovníkom našej zborovej diakonie.

Charitatívnu činnosť považujeme za hlavnú pôstnu tému. Aj preto sme do tohto jarného vydania Otvorenej náruče zaradili štvorstranovú prílohu, venovanú popisu projektu nami pripravovanej stavby penziónu pre seniorov. V súlade s nižšie uvede nými Témami pre modlitebníkov sa modlime za požehnané začatie a úspešné dokončenie tohto bohumilého diela.

Ján Huba, zborový dozorca

TÉMY PRE MODLITEBNÍKOV

Prosme o to, aby veľkonočné obdobie v nás obnovilo lásku, úctu a vďačnosť voči nášmu Pánovi a Spasiteľovi Ježišovi Kristovi.

Prosme za tých, ktorým je naložený akýkoľvek kríž: Či nemoc, bezvládnosť, zložitá liečba, samota, citový či hmotný nedostatok. Prosme o silu, lásku a trpezlivosť pre pracovníkov našej diakonie.

Prosme za všetky okolnosti, ktoré súvisia s prípravou celej dokumentácie a s podaním žiadosti o podporu stavby penziónu z eurofondov. Ďakujeme za ochotných darcov a podporovateľov diela.

Prosme o pravý pokoj v našej vlasti, o čestné, neúplatné a spravodlivé riešenia všetkého zlého, čo sa stalo, všetkého, čo sa rokmi nakopilo a čo demoralizuje našu spoločnosť.

STRETLI SME SA V SLUŽBE S DANICOU BOBČEKOVOU

Foto: Ivan Efko

“Keď vojdem do kostola, prvé pozriem na kríž.”

S Danicou sme spoločne vkročili do nového farského úradu po posvätení kostola. Rad rokov pracovali bok po boku deň čo deň. Vždy ovešaná taškami s papiermi a zároveň kohosi ratujúca. Ustarostená, no v srdci stále mladé dievča.

Danka, odkiaľ pochádzaš?

Môj otec bol štátny zamestnanec a preto sa rodina často sťahovala. Narodila som sa v Handlovej. Mama však túžila ísť preč, lebo v meste nebol evanjelický kostol. Podarilo sa a do šiestich rokov som žila v Rimavskej Sobote. Bola som besiedkarkou skvelého farára Jána Vladimíra Hroboňa a dodnes ho mám vo veľkej úcte. Otec dostal prácu v Banskej Bystrici a vychovávali ma mama so starou mamou. Prijala som od nich naozaj vzorné vedenie ku viere. Stará mama a

Jeľavy mi hovorievala: „Žiť s Kristom znamená, že máš všetko. Nežiť s Kristom znamená, že aj keď získaš všetko, nemáš vlastne nič“. Od siedmeho roku mohla celá rodina odísť do Banskej Bystrice. Otec vždy hľadal bývanie blízko evanjelického kostola. Na strednú školu som ale chodila na Oravu, do Oravského Podzámku.

Kde si sa zobraza v Nitre?

Od roku 1966 som študovala na VŠP. Tu som sa zoznámila i s manželom Braňom. Spolu sme chodili do starého kostola. Z chórusu, kde sme sedávali, si pamätám na bratov Milana Haláka a Janka Beňa. V roku 1971 sme sa zobrali, dostali v Nitre prácu a natrvalo sa tu usadili.

Čím si v živote bola?

Najdlhšie som pracovala v Agrise. Na svet prichádzala výpočtová technika a

my sme ju zavádzali v poľnohospodárskych podnikoch. Práca bola veľmi zaujímavá a o podnikoch na celom Slovensku som mala detailný prehľad. V produktívnom veku som sa však vzdala zamestnania a doopatrovala som svoju mamu, ktorá 11 rokov trpela na Alzheimerovu chorobu.

Ako sa začala tvoja služba?

Zborovou presbyterkou som sa stala v roku 1994, som ňou dodnes. Zvolili ma tiež za účtovníčku, po bratovi Viliamovi Novotnom. Zbor musel prejsť na podvojné účtovníctvo a preto som spätne dva roky účtovníctva prevádzala do podvojného účtovníctva. Chodila som na školenia, učila sa za jazdy. To, čo som vedela o programovaní, som chcela uplatniť v službe cirkvi. Založila som elektronické účtovníctvo a do elektronickej podoby som previedla i evidenciu členov cirkevného zboru.

Takto si zažila najmä časy výstavby kostola.

Áno, účtovníčkou som bola 18 rokov a všetky tie roky boli veľmi hektické. Dnes mám ešte na starosti evidenciu inventáru a majetku. Vždy hovoríme, že i náš spev je služba. Som teda vďačná, že môžem už vyše dvadsať rokov spievať v našom spevokole.

Viem, že ti srdce bije i pre diakoniou.

Od malička som mala vzťah k seniorom. Už ako maličká školáčka som pravidelne navštevovala dve staré babičky. Veľa som skúsila i pri mojej mame. Vždy som sa snažila pomáhať starším kolegyniam či priateľkám zo zboru. Telefonovať, navštevovať, vypomôcť.

Danka, čo ti služba dáva?

Uvedomujem si, že my sme ako rodina boli vždy spontánne nastavení tak, že vždy sme pri niekom stáli, kohosi „zachraňovali“, stravovali a ubytovávali, ťahali z ťažkostí. Preto som i službu v cirkvi vždy vnímala ako niečo, do čoho som sa nemusela nútiť, ale čo bolo samozrejmé. Nehovorím to na obdiv, hovorím to v pokore. Veď musím priznať, že niekedy sme pracovali s vypätím posledných síl.

A tvoj odkaz čitateľom?

Veľmi vo mne teraz rezonujú slová Jakub 4, 8: „Priblížte sa Bohu a priblíži sa vám“. Prajem nám, aby pôstna a veľkonočná doba pre nás znamenala priblíženie sa k Bohu, pozvanie Pána Ježiša Krista do každodenného života. Kde je On prítomný, tam je prítomné i všetko Jeho vzácné požehnanie. Stačí Ho pozvať a budeme obdarovaní Jeho vzácnou prítomnosťou.

Za rozhovor ďakuje Ivan Efko

PRVÝ ROK BEZ BOHA

Udalosti, o ktorých bude reč, sa odohrali v Sovietskom zväze. Oplyvnili však i náš život. Veď to isté, aj keď s trocha menšou mierou vysloveného aziatského barbarstva, sa začalo diať i u nás, hneď po 25. februári 1948. Väčšina nasledovných údajov pochádza z prednášky a z dizertačnej práce Američana slovensko-rusko-nemeckého pôvodu, farára Matthew Heiseho, ktorý sa ako potomok ruských evanjelikov zaoberá ich históriou.

Po Veľkej októbrovej socialistickej revolúcii (25. okt. 1917) sa rozpútal bolševický teror voči pravoslávnej cirkvi. Evanjelici v Sovietskom zväze, ktorých bolo vtedy jeden a pol milióna, potomkovia nemeckých kolonistov z dôb cárskeho Ruska, neboli ešte hlavným terčom teroru. No prvé sovietske ústavy dávali slobodu protináboženskej propagande a toto cítili i oni.

V roku 1924 zomrel Lenin a po období krvavých intríg v ústredných orgánoch Komunistickej strany získal v roku 1927 neobmedzenú moc v strane i v krajine Stalin. V r. 1928 bola vyhlásená prvá päťročnica (1928 – 32), ktorá mala ambíciu úplne zlikvidovať všetky cirkvi. Represie naplno začínali dopadať i na evanjelikov. Ich školy boli poštátnené a výučba náboženstva bola zakázaná. Konfirmačná príprava mohla trvať dva týždne. Ak dovtedy platilo, že rôznorodé aktivity v cirkevných zboroch sa mohli diať iba za múrmi vlastných budov, zákon z roku 1929 zakazoval akékoľvek zhromaždenia okrem Služieb Božích a aj na tie bolo treba povolenie. Organizované boli protikresťanské demonštrácie, napríklad v roku 1929 priamo za zosmiešnenie Veľkej noci a Vianoc. Život ľudí i cirkvi bol úplne naruby obrátený zákonom o päťdňovom pracovnom týždni (štyri dni práca, piaty deň voľno).

Evanjelici chceli ďalej pracovať najmä s deťmi a dorastom. Napríklad v Leningrade boli deti rozdelené do najviac päťčlenných skupín, tieto sa schádzali tajne v súkromných domoch a boli vyučované sieťou laických pracovníkov. 17. dec. 1929 sa konala rozsiahla razia, pri ktorej boli

zatknuté dva farárske manželské páry a laickí učitelia, dovedna 72 osôb. Farári Muss a Hansen boli odsúdení na 10 rokov nútených prác, ich manželky na 5 rokov, laickí pracovníci na 3 roky. Pracovný tábor sa nachádzal v arktickej oblasti Archangelska, kde doslova holými rukami kopali zlopestný prieplav medzi Bielym a Baltským morom. Väčšina z nich sa z gulagu nevrátila. Tí, ktorí prežili a vrátili sa, boli dodatočne vyhľadani a zastrelení. Najmladšia vedúca detskej besiedky mala 17, najstarší muž 62 rokov.

Stalinovi sa plán zlikvidovať cirkve v prvej päťročnici ešte nenaplnil. Pred stranou a národom však vyhlásil, že druhá päťročnica (1933 – 37) bude úspešná. Už dovtedy mal komunistický teror na svedomí životy miliónov ľudí, zomrelých v hladomoch, v gulagoch, väznených, nezvestných, popravených. Blížilo sa veľké diabolské finále. V r. 1930 žil v Sovietskom zväze už iba milión evanjelikov. Slúžila im hŕstka 80-tich farárov. Evanjelikom boli odobraté všetky budovy, potom – presne po vzore orientálnych mocnárov – nádoby na Svätý krst a Večeru Pánovu, potom všetky Biblie. Zdecimovaná cirkev žila iba zo vzájomného povzbudzovania sa pri ilegálnych stretnutiach v domácnostiach a z istoty, že aj v ohni extrémnych skúšok patria Kristovi. V decembri 1937 boli zastrelení aj poslední farári a laickí pracovníci. Členovia cirkevných zborov boli hrôzami úplne vydesení. Čo sa týka väčšinovej - pravoslávnej cirkvi, iba v tomto poslednom roku päťročnice bolo zastrelených 80 tisíc jej kňazov a pracovníkov a odobratých 8 tisíc kostolov a iných budov.

Bolo to presne pred osemdesiatimi rokmi. Začínal sa rok 1938, prvý rok v Sovietskom zväze bez Boha. Samotná evanjelická cirkev právne aj fyzicky zanikla....

A prežila do dneška. Evanjelická cirkev v Rusku má asi 40 tisíc členov. Pamätajú na to, že sú „preživšími“, že sú „ostatkom“, ktorý zostal po vyše sedemdesiatročnom trvaní komunizmu v Sovietskom zväze. Žijú v politicky, nábožensky a kultúrne veľmi komplikovanej dobe dnešného

Ruska. Jeden z nich - Michail Maďugin, pamätá popraveného farára Kurta Mussa. Práve on ho ako chudobného chlapca z pravoslávnej, ale úplne formálne veriacej rodiny priťahol k živej viere. Malý Michail rád počúval Mussove kázne. Úprimne uveril v Pána Ježiša a dal sa konfirmovať. Spomína na to, ako im ich evanjelický biskup, sám už jednou nohou vo vyšetrovacej väzbe zdôrazňoval, že moc tohto sveta môže cirkvi zobrať všetko. Toho sa netreba báť. Dôležité je uchovať si Krista v srdci. Tam nesiahajú ani moc sveta. Toto bol odkaz mučeníkov sovietskej komunistickej diktatúry. Michail bol sám ako aktívny kresťan neskôr mučený a väznený, ale prežil. Po rokoch sa stal arcibiskupom Evanjelickej cirkvi.

Potomok tých, ktorým sa podarilo utiecť pred komunistickým terormom zo Sovietskeho zväzu do zahraničia, Piotr Bobrinskij napísal: „Náš národ potrebuje pokánie a očistenie. A tí, ktorí sa už očistili, nech pomôžu aj tým ostatným obnoviť v sebe živé kresťanské svedectvo, vieru v silu dobra, verný odpor voči zlu, cit pre česťnosť a schopnosť byť verným. S bolesťou dnes človek počúva reči o tom, že v stalinskom období nijaké prenasledovanie cirkvi nebolo, že kostoly sa zatvárali preto, že ľudia do nich prestali chodiť. Pravdou ale je, že do roku 1938 bola cirkev ako inštitúcia násilne zlikvidovaná! Ak si uvedomíme, že väčšina z tých ľudí, čo vykonávali represálie, sa stali skôr alebo neskôr sami obeťami represálií, tak z toho vychádza jeden katastrofálny obraz úpadku ľudskej civilizácie. Duchovní tých rokov vravievali o Stalinovi, že v ňom vidia predvoj antikrista.“

S úctou myslíme na nespočetné nevinné obeť komunistických diktatúr, pri nedávnom 100. výročí Veľkej októbrovej socialistickej revolúcie, 80. výročí likvidácie cirkvi v Sovietskom zväze a 70. výročí nástupu komunizmu k moci v Československu.

AKO PREMÝŠLAJÚ NAŠI DORASTENCI?

Dorast je veselé spoločenstvo mladých dospievajúcich ľudí vo veku od 11 do 15 rokov. Vedú ho štyria starší mládežníci, ktorí sa s dorastencami stretávajú každý piatok medzi dvoma konfirmačnými prípravami. Dorast ponúka skvelú príležitosť lepšie sa spoznať a vytvoriť kamarátstva s rovesníkmi. Túžime prehĺbiť vzťahy medzi staršou a mladšou generáciou, či už v spoločenstve mládeže alebo cirkevného zboru. Spoločne sa učíme ako žiť kresťanský život vonku vo svete a túžime spoznávať Pána Ježiša ako osobného Spasiteľa. Na každom doraste hovoríme o tom, kto je Pán Ježiš a čo pre nás v živote znamená. Na toto sme sa dorastencov aj pýtali cez anonymný dotazník a dostali sme od nich spätnú väzbu. V dotazníku hovoria, kto pre nich Boh je, kto je Pán Ježiš a ako zažívajú Jeho blízkosť v každodennom živote. Odpovede z dotazníka uverejňujeme. Predstavujú akúsi sondu do premýšľania, prežívania a viery dospievajúcich ľudí.

Kto je podľa teba Boh?

▪ Pre mňa je Boh najvernejší priateľ. Nikdy za svoj život Ho neuvidíš, ale celý život si môžeš byť istý, že je s tebou. Neexistuje človek, ktorý by neveril v nejakého boha. Som vďačná, že ja a ďalší kresťania sme mohli spoznať práve toho Pravého!

▪ Je veľké požehnanie sa na niečo pozrieť a vidieť v tom: Božie dielo, Božiu silu, Božiu slávu. Lebo On je stvoriteľ vesmíru.

Foto: Ivan Efko

Premýšľanie častokrát bolí.

▪ Postava. Žije v nebi. Vládca, Kráľ. Stvoriteľ sveta.

Čo by si povedal/a kamošovi, prečo je dobré byť kresťanom?

▪ Lebo žiť kresťanský život s Bohom nie je hanba, ale dar, voľnosť a nekonečná sloboda s ľuďmi, ktorí taktiež čakajú na Pánov príchod. Môžeš žiť s vedomím, že Boh je s tebou. Môžeš žiť s vedomím, že nikdy nie si sám. S vedomím, že tvoj hriech je odpustený, ale hlavne, že si milovaný a nikdy ani neprestaneš byť. Máš istotu, že tento život je nič v porovnaní s tým, čo má Boh pripravené.

▪ Byť kresťanom je dobré preto, lebo

viš, že na teba dáva Boh pozor, a že ťa miluje a môžeš veriť, že ťa po smrti vezme k sebe.

Zažil si alebo videl si už niečo, kedy si si povedal/a, že Boh existuje, alebo, že toto musel vykonať Boh?

▪ Božia sláva sa mi ukazuje väčšinou v svedectvách ľudí, možno ľudí, ktorí boli vyliečení, uzdravení.

A najkrajšie dôkazy, že Boh existuje sú, samozrejme, situácie, keď Boh mne osobne pomôže. Som rada, že si to môžem uvedomovať hlavne v „malíč-kostiach“. Napríklad mi nevychádzala rovnica, bola som zúfalá, a tak som sa len pozrela hore, a zrazu som zistila, že kde mám chybu!

▪ Áno, napr. keď som sa bál písomky a pomohol mi.

▪ Keď som išla cez koľajnice a odišla som z nich, lebo som si pomyslela, že práve teraz chcem odísť a o 10 sekúnd neskôr cez to miesto prešiel vlak. Vtedy som si povedala, že to musel vykonať Boh.

Čo vieš o Pánovi Ježišovi?

▪ Ježiš je Spasiteľ, priateľ, láska, Kráľ kráľov, alfa a omega, nekonečný, milosť, istota.

▪ Je náš Spasiteľ, Boží Syn. Dal svoj život za to, aby sme mohli žiť.

▪ Kvôli nemu môžeme dosiahnuť slobodu. Zomrel sa nás.

▪ Že spravil veľa zázrakov na Zemi. Je to Boží Syn. Trpel za nás ľudí. Miluje všetkých hriešnych. Vidí všetkých a všetko.

Foto: Adam Efko

Pingpongový turnaj.

DOPLŇUJÚCE VOĽBY PRESBYTEROV

Na výročnom konvente dňa 11. febr. 2018 sa konali i doplňujúce voľby pätnástich členov zborového presbyterstva. Mandát zborového presbytera sa riadne ukončil, ale vo voľbách už ďalej nekandidovali bývalí presbyteri Soňa Štubňová (pracovala 4 volebné obdobia) a Miroslav Marták (3 volebné obdobia). Zdravíme ich slovami z listu Židom 6, 10 – 11: Nech im Pán odplatí za ich dlhoročnú svedomitú službu!

Vo voľbách opäť kandidovali trinásť bývalí presbyteri, spolu s piatimi novonavrnutými. V tajných voľbách napokon boli na obdobie rokov 2018 – 2024 zvolení: Ján Beňo, Oľga Beresecká, Danica Bobčková, Peter Globan, Maroš Korenko, Radmila Kuťková,

Foto: Maroš Korenko

Službu ukončili Soňa Štubňová a Miroslav Marták.

Foto: Maroš Korenko

Službu započali Oľga Beresecká a Pavel Števcík.

Pavel Líška, Elena Líšková, Sylvia Mandová, Dušan Novotný, Alena Panisová, Magdaléna Šeböková, Pavel Števcík, Mária Števková a Zuzana Švecová. Nech ich všetkých Pán posilňuje v službe! Zvlášť zdravíme novozvolených

– Oľgu Bereseckú a Pavla Števcíka a to slovami z 1. Petra 5, 1 – 4. Takto sme ich slávnostne uviedli do ich úradu v nedeľu, dňa 25. febr. 2018.

Zároveň však úprimne ďakujeme ďalším trom bratom, ktorí boli ochotní

kandidovať. Vážime si, že i takto vyjadrili zaniehanie pre život a službu v cirkevnom zbore. Srdečne pozdravujeme bratov Ľubomíra Manicu, Stanislava Segeča a Jána Tancíka.

Všetkých osemnásť mien, ktoré sme mali na volebnom lístku, patrili bratom a sestrám, ktorí pravidelne navštevujú Služby Božie, aktívne sa zúčastňujú diania v cirkevnom zbore a podporujú ho. Nebol medzi nimi nikto, koho by sme roky osobne nepoznali z našich zhromaždení a kto by úradu zborového presbytera nebol hodný. Nech nás všetkých, či tých, ktorí kandidovali a boli zvolení, tých, ktorí kandidovali a neboli zvolení, či tých, ktorí toto všetko pozorovali z miesta vo svojej lavici, nech nás všetkých vedie a požehnáva v živote viery i v službe cirkvi náš drahý Pán Ježiš Kristus!

Za duchovnú rodinu cirkevného zboru,
Ivan Elko

Dožič mi, najdobrotivejší Pane Ježiši, svojej milosti, aby so mnou bola, so mnou pracovala a so mnou vytrvala až do konca. Daj, aby som vždy túžil len po tom a chcel len to, čo Ti je príjemné a čo sa Tebe páči.

Tvoja vôľa nech je i mojou, moja vôľa nech sa vždy riadi Tvojou, a nech sa s ňou zhoduje vždy viac a viac. Daj, aby som chcel iba to, čo Ty chceš a aby som nežiadal to, čo Ty nechceš. Daj, aby som odumrel všetkému na svete! Aby som bol rád, keď som na tomto svete opovrhnutý a neznámy. Daj, aby som nad všetky svoje túžby spočinul iba v Tebe a len v Tebe upokojil svoje srdce.

Láskyplný Pane Ježiši, v Tebe som našiel pokoj nad všetko stvorenie, nad všetku blaženosť a krásu, nad všetku slávu a česť, nad všetku moc a dôstojnosť, nad všetku vedu a chytráctvo, nad všetky bohatstvá a umenie, nad všetku radosť a plesanie, nad všetku dobrú povest' a chválu, nad všetky zásluhy a túžby, nad všetkých anjelov a tajomstvá, nad všetky veci viditeľné i neviditeľné.

Len v Tebe, vzkriesený Pane Ježiši Kriste!

Tomáš Kempenský
O nasledovaní Krista, r. 1420.

DÔLEŽITÉ MÍLNIKY DEJÍN EVANJELICKEJ CIRKVI A. V. NA SLOVENSKU (3. ČASŤ)

- 1715 - Zákonný článok č. 30 uhorského snemu hovorí, že evanjelici pri porušovaní svojich práv sa môžu sťažovať nie ako akceptované spoločenstvo, ale iba ako súkromné osoby. Snem im zakázal konať synody a konventy, zrušil zriadené superintendencie a predchádzajúce uznesenia kuruckých snemov, ktoré boli prajné protestantom. Znamená to nové a sofistikovanejšie obmedzovanie náboženskej slobody a novú rekatolizáciu krajiny.
- Nová kolonizačná politika pozýva na územia opustené Turkami predovšetkým katolícku obyvateľstvo z Nemecka (Švábi), Srbska a Rumunska. Evanjelici sú poslední v rade – predsa však dostávajú povolenie k odchodu na Dolnú zem.
- 1721 – Panovníkom zriadená komisia na riešenie náboženských záležitostí dostáva obrovské množstvo výziev a sťažností od protestantov, bez viditeľných riešení. Sama sa neskôr stáva nástrojom rekatolizácie.
- 1722 – Evanjelici môžu vydávať iba najnutnejšie knihy a takto je vydaná Biblia, ktorú spoločne preložili Daniel Krman ml. a Matej Bel (vydaná ešte v r. 1745 a 1766).
- 1721 – 26 – Tzv. protonotariálne vyšetrovania skúmajú oprávnenosť užívania kostolov evanjelikmi. Nová vlna odoberania kostolov. Zákaz cirkevných zbierok vedie k hromadnému zániku evanjelických škôl, resp. k viditeľnému poklesu ich úrovne. Z vyšších škôl sa udržali iba lýceá v Bratislave a Šoproni.
- marec 1731 – Náboženský patent Karola III. Resulatio Carolina potvrdil síce platnosť Šopronských článkov, avšak dlhým radom diskriminačných opatrení voči evanjelikom prakticky ochromil ich cirkevný, občiansky i ekonomický život (možnosť vstupu do cechov a slobodného podnikania).
- 1734 – Druhá Resulatio Carolina povolila evanjelikom zriadiť sa do štyroch dištriktov a zvoliť si superintendentov.
- Povolenie na vydanie Krmanovej agendy, zbierky predpisov na Služby Božie, ktorá má liturgicky zjednotiť evanjelikov a zaistiť ich luteránsku pravovernosť.
- 1734 – delegácia evanjelikov z Nitrianskej stolice, vedená farárom Jánom Hradským z Krajného, navštívila pruského kráľa – evanjelika Fridricha Wilhelma I. a žiadala ho o diplomatickú intervenciu za väčšiu náboženskú slobodu v Uhorsku.
- 1736 – Nepísané pravidlo znie, že ak je na evanjelický oltár položená hostia, kostol sa stáva katolíckym. Takto sa ozbrojení cisárski vojaci vlámali do množstva evanjelických kostolov a odoberali ich. V tomto roku z pôvodných 2 tis. evanjelických kostolov v Uhorsku zostalo už iba 205.
- 1743 – Školská reforma Ratio Educationis obmedzuje pobyt študentov na zahraničných evanjelických univerzitách na pol roka, znemožňuje ich uplatnenie doma, ruší domáce vyššie evanjelické školy, zavádza cenzúru literatúry a zakazuje jej dovoz zo zahraničia.
- pol. 18. stor. – právne, organizačne a ekonomicky zdemovanej Evanjelickej cirkvi sa mohli zastať iba poslední verní šľachtici, majetní mešťania a zemaná, ktorí mali status „urodzených osôb“. Cirkev bola závislá od ich finančných darov i od ich vplyvu pred svetskou a katolíckou vrchnosťou. Tak získali svetskí predstavitelia v Evanjelickej cirkvi – ako jej patróni, zboroví, seniorálni a dištriktuálni dozorcovia – postupne väčší vplyv, ako neurodzení farári, seniori a superintendenti.
- 1758 – Význam vplyvu neordinovaných v evanjelickej cirkvi dal vzniknúť zvyku voliť si generálneho dozorca (prvým bol Peter Zay), najmocnejšieho muža v cirkvi. Od r. 1774 sa konajú i generálne konventy. Prvých 16 rokov sa dokonca konali bez účasti ordinovaných! Tento stav vedie ku zníženiu authority farárov, ku zosvetšteniu pomerov v cirkvi a v jej grémiách a k mnohým ďalším negatívnym javom. O vyše pol storočia neskôr sa stane nástrojom maďarizácie a pokusu o politické ovládnutie Evanjelickej cirkvi.
- pol. 18. stor. – Vyčerpanosť cirkvi z permanentných bojov, strata materiálneho zázemia, nutnosť prežiť bez riadnych farárov a mimo dosahu artikulárnych kostolov, ale aj skonstateľnosť predstaviteľov luteránskej pravovernosti, ktorí sa síce dosvedčili mučeníctvom (Daniel Krman ml.), ale kládli iba jednostranný dôraz na čisté učenie, viedli k hľadaniu nových istôt. To podnietilo šírenie pietizmu z Nemecka (Matej Bel), ktorý kládol dôraz na osobnú zbožnosť srdca, obrátenie a znovuzrodenie, istotu spasenia, premenený život, poznanie Písma a modlitbu. Ružomerská synoda (1707) ho odsúdila, teraz pomáha cirkvi nadýchnuť sa a prežiť. V Uhorsku sa však udomácnil iba lokálne, zato úplne plošne napríklad na Sliezsku, či v nemeckom Württenbersku.
- pol. 18. stor. – Rovnaké postavenie pred zákonom a spoločne prežité prenasledovanie prakticky zblížilo Evanjelickú a Reformovanú cirkev. Ak v minulosti sa zvykli vyznania evanjelických miest a regionálnych bratstiev výrazne vyhraňovať proti kalvínom, často ostrejšie ako proti katolíkom, teraz prichádza doba akceptovania vieroučnej odlišnosti, ale praktickej spolupráce. Dve cirkvi často používajú jeden kostol, majú spoločného kazateľa, deti a študenti navzájom navštevujú svoje školy. O vyše pol storočia však i táto ekumenická idyla má byť zneužitá ako nástroj politiky a maďarizácie (tzv. „úsilie o Úniu“ – jednu cirkev, v ktorej už nie sme evanjelici či reformovaní, ale iba Maďari).
- 2. pol. 18. stor. – Osvietenská politika Márie Terézie nebola z podstaty nábožensky tolerantná, ale rekatolizačná. Avšak zásluhy uhorskej protestantskej šľachty vo vojnách o habsburské záujmy a najmä zrušenie jezuitského rádu (1773) prinieslo niekoľko jej kompromisných postojov voči protestantom.
- okt. 1773 – Mária Terézia zrušila po predchádzajúcom zrušení pápežom Klementom XIV. a po vzore iných panovníkov Spoločnosť Ježišovu (jezuitský rád) v Rakúsku a Uhorsku. Bol to politicky motivovaný počin. Jezuiti boli bezmála dve storočia najvýznamnejším nástrojom rekatolizácie v Uhorsku. Protestanti pociťujú prvé náznaky úľavy.
- 1774 – V Pešti sa koná prvý generálny konvent Evanjelickej cirkvi v Uhorsku. Peter Zay bol potvrdený ako generálny dozorca.

▪ 25. okt. 1781 – Úplne čerstvý panovník Jozef II. vydáva Tolerančný patent, základný dokument svojej náboženskej politiky. Jozef II. bol jednoznačný katolík. Nebol motivovaný nejakou náboženskou ekumenickou toleranciou v dnešnom zmysle slova, ale duchom osvietenstva, ktorý chce zabezpečiť prosperitu krajiny vytváraním čo najpriateľnejších podmienok pre život jeho poddaných, bez stavovských, konfesionálnych či národnostných rozdielov. Okrem iného evanjelici i kalvíni dostali povolenie zhromažďovať sa aj mimo artikulárnych miest. V obciach, kde žije viac ako 100 evanjelických rodín, si môžu v priebehu jednej stavebnej sezóny (jar – jeseň) postaviť kostol - bez veže, zvonov, na okraji dediny atď., ďalej školu, faru, byt učiteľa, všetko po preukázaní, že ich sami ekonomicky zabezpečia. Takto bola postavená väčšina dnešných evanjelických kostolov. Nazývali sa – naproti tým pred sto rokmi, „artikulárnym“ - „tolerančné“. Ešte za života Jozefa II. bola znížená hranica počtu rodín na 50 a povolené prístavby veže so zvonmi, vchodu od ulice, atď. Patent ďalej zrušil či uvoľnil obrovské množstvo diskriminačných predpisov, ktoré znemožňovali evanjelikom mať rovnocenné právne, spoločenské, politické, ekonomické postavenie, ako mali katolíci. Už v prvých troch rokoch po Patente vzniklo 165 nových cirkevných zborov a stovky ich filií. Evanjelická cirkev zažívala nebývalú úľavu a rozkvet.

▪ 1781 – Jozef II. začína realizovať predchádzajúcu školskú reformu Ratio Educationis a svoj vlastný Projectum Budense. Išlo o radikálnu školskú reformu, v ktorej sa školy, osnovy, učebnice, učitelia, dostali plne pod právomoc štátu a jeho školských orgánov. Pre evanjelikov to znamená napríklad to, že museli akceptovať, že ich storočia budované vlastné školstvo – zdecimované, ale stavajúce sa na nohy – strácalo svoju autonómiu, svoje typické dôrazy a deti boli vyučované častokrát katolíckymi učiteľmi, bývalými jezuitmi.

▪ 1782 – Evanjelici i kalvíni vydávajú spoločné Reflectiones, kde si sťažujú na zlé dopady školskej reformy na autonómiu ich školstva. Panovník robí vylepšujúce ústupky a opatrenia, kto-

Hlboké, príklad klasickej architektúry tolerančného kostola, s neskôr pristavanou vežou.

rými evanjelickému cirkevnému školstvu vychádza v ústrety. Podstatu svojich reforiem však ponecháva nezmenenú. Evanjelické školstvo je vo zvláštnej situácii: Na jednej strane musí trpieť citelné zásahy cisárskej štátnej moci do svojej autonómie, na druhej strane vzniká veľmi veľa nových škôl a niektoré tradičné, zrušené, opäť vznikajú (napr. Evanjelické kolégium v Prešove).

▪ 1782 – Pápež Pius VI. žiada cisára Jozefa II. o odvolanie Tolerančného patentu. Tlak na odvolanie vytvára aj vysoký katolícky klérus a politickí predstavitelia. Jozef II. to po celý život odmietal urobiť.

▪ 1791 – Krajinský snem v Bratislave prijal článok č. 26 De Negotio Religionis, ktorý nadväzoval na staré nábožensky tolerantné články snemov z rokov 1608 (potvrdenie Viedenského mieru Bratislavským snemom) a 1647 (Linecký mier), ktorý dokonca presahoval i rámec náboženskej tolerancie samotného Tolerančného patentu a ktorý zaručoval všetkým obyvateľom Uhorska slobodu náboženského vyznania a právo všetkých konfesií na slobodný a plnohodnotný život svojich spoločenstiev. Tak sa skončil vyše dvesto rokov trvajúci konfesionálny, politický či priamo vojnový konflikt v Uhorsku. Evanjelická cirkev sa môže bez konfesionálnej diskriminácie plne začleniť do života spoločnosti. V nasledujúcom čase bude nútená pochopiť, prijať a postaviť sa k úplne novým

úlohám, ktoré bude mať v celkom inom, práve sa rodiacom civilizačnom kontexte: Osvietenstvo, romantizmus, emancipácia národov a postupujúca sekularizácia ju postaví pred úplne nové výzvy.

▪ jeseň 1791 – Koná sa šiesta „národná synoda“ v Pešti, prvé spoločné zákonodarné stretnutie všetkých evanjelických reprezentantov v Uhorsku po 84 rokoch, po Ružomerskej synode. Prijala niektoré uznesenia, ktoré dávajú podobu našej cirkvi dodnes, napríklad: synodálno-presbyteriálne zriadenie cirkvi (cirkev nie je budovaná zhora ale zdola, jej základnou organizačnou jednotkou je cirkevný zbor, ten deleguje svoje právomoci ďalej na seniorát a dištrikt), či zásady rovnocennosti ordinovaných a neordinovaných pri reprezentácii a riadení zborov, seniorátov a dištriktov. Aj keď cisár Leopold II. závery synody nepotvrdil, boli uvádzané do každodenného života cirkvi.

Z rôznych zdrojov zostavil Ivan Elko

O PRIPRAVovanom PENZIÓNE

FILOZOFIA ZARIADENIA PRE SENIOROV

V kultúrnej vyspelej spoločnosti by malo byť prirodzenou samozrejmosťou, aby ľudia, ktorí jej venovali celý svoj produktívny život, mohli v starobe - na sklonku svojho veku, spokojne dožiť v príjemnom prostredí, obklopení komplexnou starostlivosťou buď vlastnej rodiny alebo inštitúcie, ktorá si tento ušľachtilý a humaný cieľ dala do svojho vienka.

Evanjelická cirkev augsburského vyznania na Slovensku /ECAV/ sa organizačne člení na dištrikty, senioráty a cirkevné zbory, ktoré majú právnu subjektivitu. Podľa platnej Cirkevnej ústavy, prijatej 22. júna 1993 v Uhrovci, bol zriadený Cirkevný zbor ECAV v Nitre. Okrem svojej hlavnej duchovnej činnosti už vyše 7 rokov funguje pod jeho hlavičkou Evanjelická zborová diakonia, ktorej poslaním je opatrovateľská starostlivosť o chorých a odkázaných členov i nečlenov cirkevného zboru, ktorých počet s ohľadom na kapacitu opatrovateľského kolektívu v súčasnosti osciluje okolo 30 seniorov a za uplynulé roky odopatroval vyše 200 odkázaných klientov v ich rodinnom prostredí.

Cieľom plánovanej investície Evanjelickej cirkvi augsburského vyznania v Nitre je v súlade so svojím dlhodobým úsilím o zabezpečenie opatrovateľskej služby v rámci Evanjelickej zborovej diakonie postaviť vlastný objekt zariadenia pre seniorov, ktorý by túto bohumilú opatrovateľskú misiu v rodinnom prostredí doplnil o spoločné sociálno-zdravotnícke zariadenie.

ZÁKLADNÉ ÚDAJE O STAVBE A JEJ BUDÚCEJ PREVÁDZKE

Po viacročnom úsilí súčasného vedenia cirkevného zboru o získanie vhodného pozemku na výstavbu takéhoto zariadenia a výbere architektonického ateliéru ORANT v Nitre ako generálneho projektanta investície, bol v priebehu 2 uplynulých rokov navrhnutý formou 2 - stupňového projektu a následne

Ing. arch. Juraj Cisar - autor projektu penziónu.

schválený realizačný projekt, ktorý vytvoril nový - moderný bezbariérový 3-podlažný objekt. Svojím urbanistickým, architektonickým a technickým riešením zabezpečí po jeho výstavbe vo vybranej lokalite medzi Bulharskou a Rybárskou ulicou krátkodobý i dlhodobý pobyt pre seniorov, odkázaných na cudziu pomoc a opateru s lôžkovou kapacitou 40 miest, ako aj s možnosťou denného stacionáru bez ubytovania klientov seniorského veku. Obidve cieľové skupiny budú mať možnosť spoločne využívať sociálne a stravovacie služby tohto zariadenia v prízemí, ktoré bude vybavené dostatočne veľkou a priestorovo deliteľnou viacúčelovou spoločenskou miestnosťou, zabezpečujúcou funkciu jedálne, spoločensko-kultúrnej sály, kaplnky na Služby Božie a priestoru pre denný pobyt a zamestnanie klientov v stacionári. Objekt s ohľadom na nedostatočnú únosnosť vrchného podlažia a vysokú hladinu spodnej vody neuvažuje so suterénom, preto všetky 3 podlažia sú riešené ako nadzemné. Bezbariérové hospodárske krídlo v prízemí objektu, ktorý uvažuje s dovozom hotovej stravy bez výroby hlavných jedál v objekte, zabezpečí všetky potrebné administratívne, kuchynsko-výdajné, skladové, hygienické a technické funkcie zariadenia.

Priestory 1. a 2. poschodia sú vyhradené pre ubytovanie pobytových klientov v 26 jedno a dvojlôžkových izbách s nevyhnutným sociálnym a hygienickým zázemím, opatrovateľskou a zdravotnou službou a priestormi na vzájomný spoločenský kontakt klientov a ich príbuzných v jednotlivých podlažiach. Každá izba bude vybavená predsieňou so šatníkom, vlastnou kúpeľňou s umývadlom, WC a sprchou a taktiež spoločnou loggiou pre dve susediace izby. Povinnou výbavou každého klienta bude vstavaná skriňa, polohovateľná posteľ, stôl so stoličkou, nočný stolík, chladnička, stojanový vešiak, polička s TV a pohodlné kreslo.

Pozemok určený na výstavbu bol pred jeho kúpou našou cirkvou, užívaný starším rodinným domom v zástavbe tradičných izolovaných rodinných domov, vsadených do záhrad a dvorov. Rovinatý pozemok je prístupný z dvoch strán prostredníctvom Bulharskej ulice na JV a Rybárskej ulice na SZ, ktoré sú paralelné a ktoré donedávna prepájali Štúrovu ulicu s Bratislavskou ulicou. Po zaslepení SV koncovky Bulharskej ulice predajno-servisnou automobilovou firmou sa prístup z Bratislavskej ulice do Bulharskej zaslepil, čím sa táto ulica, lemovaná stromoradiem výrazne skľudnila, čo prospeje budú-

cej prevádzke zariadenia pre starších ľudí.

Navrhovaný objekt rešpektuje vlastnicke hranice pozemkov. Svojou hmotou korešponduje s disponibilným tvarom L pozemku, ktorý vznikol kumuláciou 11 pôvodných parciel predchádzajúcich majiteľov po asanácii pôvodnej rozdrobenej zástavby RD a jeho hospodárskeho príslušenstva. Umiestnenie stavby, ktorá má 2 základné hmoty – vyššiu 3-podlažnú lineárnu pozdĺžnu a nižšiu 1-podlažnú priečnu, je navrhnuté tak, aby bol objekt orientovaný hlavným vstupom do Bulharskej ulice, aby bol dostatočne a v rámci svojej priestorovej kapacity primerane oddilovaný od okolitých stavieb individuálneho bývania a vybavenosti a súčasne aby zachoval voľnú plochu okolo celej stavby na doplnkové funkcie dopravného napojenia na obe súběžné ulice výhľadovo prejazdnu obslužnou cestou, na dostatočné parkovanie a taktiež pre vytvorenie nezastavanej plochy zelene, ktorá osobitne v prípade objektu pre starších dôchodcov poslúži na ich každodenný a ľahko dostupný relax a vychádzky v upravenom miniparku.

Exteriér uzavretého oploteného areálu s plochou 3278m² medzi dvomi ulicami teda poslúži na vonkajší relaxačný pobyt klientov v sadovnícky profesionálne upravenej záhrade a prostredníctvom prepojuvacej servisnej komunikácie zabezpečí aj všetky zásobovacie funkcie,

ktoré si prevádzka tohto zariadenia pre seniorov bude vyžadovať, vrátane dovozu stravy, zásobovania, odvozu odpadu, prístupu požiarnej techniky k objektu i k podzemnej požiarnej nádrži.

Pred objektom na strane Bulharskej ulice budú vytvorené parkovacie a odstavné plochy kapacity 14 miest, z toho 2 miesta pre zdravotne postihnutých, vnútri areálu budú ďalšie manipulačné a odstavné plochy pre servisné vozidlá.

Výhľadovo je možné vo vnútri areálu zo strany Rybárskej ulice postaviť prízemný doplnkový objekt hospodárskeho charakteru pre zabezpečenie priestorov garáží, príp.dielní pre manuálnu prácu klientov, servis záhrady a pod. Tento objekt však nie je predmetom PD.

Cieľom projektu je v maximálnej možnej miere uplatniť také materiály a postupy, ktoré z globálneho hľadiska šetria životné prostredie, nepoškodzujú ľudské zdravie, znižujú energetické nároky na ich výrobu, využívajú alternatívne zdroje energií, uplatňujú recyklovateľné materiály a vytvárajú a chránia zeleň v jej dostupných formách.

Pre zabezpečenie vzájomných medziľudských kontaktov a vytvorenie príjemnej a priateľskej komunity klientov sa v objekte počíta aj so spoločnými terasami a balkónmi, kde by si aj menej mobilní klienti mohli užiť trochu slniečka a posediť si pod prístreškom na čerstvom

vzduchu, napr. na streche spoločenskej časti, obklopení bylinkovým kobercom zelenej strechy. Relaxačná záhrada, určená na prechádzky a posedenie v exteriéri, je vybavená závlahovým systémom, sieťou chodníkov s komorným parkovým osvetlením, mobiliárom, vysadená okrasnými drevinami a kríkmi, trvalkovými záhonmi a trávnatými plochami, vrátane výsevu lúčnou margarétkovou zmesou, čajovými bylinami /prvosienka jarná, skorocel/, myší chvostík, železník a pod./, kríkmi s drobným ovocím /ríbezle, maliny, egreše, arónia/, liečivými bylinkami použiteľnými v kuchyni /pažitka, šalvia, pamajorán, yzop, mäta, medovka, medvedí cesnak, rozmarín, saturejka, tymián, plúčnik, ligurček, rebarbora/, prípadne aj záhonom so zeleninou.

Lavičky sú situované tak, aby poskytli klientom viaceré možnosti pobytu – buď na slnku, v tieni stromov, alebo v chránenom podlubí pod loggiami severozápadnej fasády objektu. Centrálna trávnatá plocha poslúži na petang, piknik v tráve, cvičenie, opaľovanie a pod. Vzrastlá živá jedľa, situovaná v kompozičnej osi spoločenskej časti / jedáleň, kaplnka, stacionár/ vedľa hlavnej záhradnej terasy, poslúži každoročne počas vianočných sviatkov ako sviatočne vyzdobený a osvetlený vianočný strom, ktorý bude každoročne s klientmi dozrievať.

POHL'AD SV OD BRATISLAVSKEJ UL.
M=1:200

CHARAKTERISTIKA INTERIÉRU

Pred samotným návrhom objektu pre seniorov v Nitre sa uskutočnila obhliadka 3 podobných opatrovateľských zariadení v bratskom evanjelickom dekanáte v Kirchheime v Nemecku, ktorá autorovi projektu nastavila veľmi vysokú latku v parametroch jednotlivých priestorov z hľadiska ich veľkosti, dispozičnej skladby, farebnosti a celkovej technickej úrovne, ale hlavne v úrovni opatrovateľskej služby, v individuálnom prístupe ošetrojúceho personálu k samotným klientom.

Mnohé z nadobudnutých skúseností a poznatkov sú uplatnené v projekte v Nitre. Úlohou architekta je predovšetkým vytvoriť optimálne priestorové podmienky, aby opatrovateľská služba v budúcom zariadení bola bezpečná, komplexná, pohodlná, prehľadná, esteticky príjemná a ľudsky obohacujúca. V projekte sú použité moderné súčasné materiály,

kvalitné povrchy podlahy, stien, stropov, kvalitný a estetický dizajn vnútorného vybavenia, zdravotne nezávadné materiály, dostatočne dimenzované chodby, dvere, únikové schodiská, objekt disponuje evakuačným lôžkovým výťahom, ktorého kapacita 21 osôb zabezpečí v prípade potreby rýchlu evakuáciu klientov. Objekt bude vybavený vzduchotechnikou, dorozumievacím zariadením medzi klientmi a obsluhou, vnútornou dátovou sieťou, protipožiarnou signalizáciou, televíznymi prijímačmi a chladničkami na každej izbe, minikinom v jedálni, technologickým vybavením kuchyne a práčovne a pod. Veľký dôraz sa kládol na výber, farebnosť, štruktúru a protišmykovosť dlažieb a podlahovín, zvukovú izoláciu a požiaru odolnosť priečok, dizajn podhládov, zábradlí, dekoratívnych stien, bezba-

rierosť sanitných predmetov, návrh nábytku, polohovateľných lôžok, servisných vozíkov, sedacieho, skrinkového a doplnkového zariadenia a pod.

Konečným cieľom architekta bolo vytvoriť prostredie, ktoré nebude väzením pre seniorov, ale druhým pokračujúcim domovom pre tých, ktorí si po rokoch aktívneho života zaslúžia spoločenskú úctu, primeranú pomoc podľa stupňa svojej odkázanosti a ktorí v tomto objekte pocítia ochrannú ruku našej cirkvi - jej silu, vieru, ľudskosť a vytrvalosť, ktorí možno v tomto zariadení, v prostredí svojich súputníkov, prejdú v pokoji a pokore na druhú stranu - do náruče nášho pána Ježiša Krista.

VYBRANÉ TECHNICKÉ PARAMETRE STAVBY

Číslo parcely : 7882/3,4,5,6, 7915/1,2,3,4, 7916/1,2, 7917/3

Kat.územie : Nitra, LV 3595

Plocha parcely : 3278m²

Poloha stavby : súradnice GPS 48.312, 18.067

Podlažnosť : 3 nadzemné podlažia, bez suterénu

Zastavaná plocha v súčasnosti: 0m² = 0% plochy pozemku

Zastavaná plocha - návrh /obrys stien/: 754,69m² na úrovni prízemia = 23,02% plochy parcely

Podlažná plocha /obrys stavby/: 951,75m² na úrovni 1.poschodia = 29,03% plochy parcely

Nezastavaná plocha mimo obrysu stavby: 2 326,25m² na úrovni 1.poschodia = 70,97% plochy parcely

Plocha vnútroareálovej cesty š. 3m vnútri oploteného areálu: 177,73m²

Plocha manipulačnej plochy vnútri areálu pri južnom podlúbí objektu: 95,38m²

Plocha parkoviska v uličnom priestore: 14 miest, 180,72m²

Plocha parkoviska vo dvore: 1 miesto + manipulačná plocha: 45,0m²

Počet parkovacích miest spolu: 15, z toho 2 pre zdravotne postihnutých

Plocha terasy na úrovni terénu: 124,43m²

Plocha chodníkov v záhrade: 431,43m²

Plocha trávnik: 1 474,29m²

Počet plánovaných asanovaných stromov: 6 ks v uličnom priestore

Počet plánovaných vysadených stromov na pozemku: 15 vrátane kompozične umiestnenej vianočnej jedle vo vnútornom dvore areálu

Prevýšenie terénu v rámci pozemku: 610mm /142.67 – 142.06 m.n.m./

Návrh výškového osadenia prízemia objektu: 142,675 m.n.m

Predpoklad najvyššieho prvku na objekte: cca 13m – bleskozvod /155,60m.n.m./

Výška max. hladiny spodnej vody na kóte 141,00: cca 1,5m-1,65m pod UT

Výška výfuku komína plynovej kotolne: 12,07m od UT

Výška výfuku komína krbu: 11,62m od UT

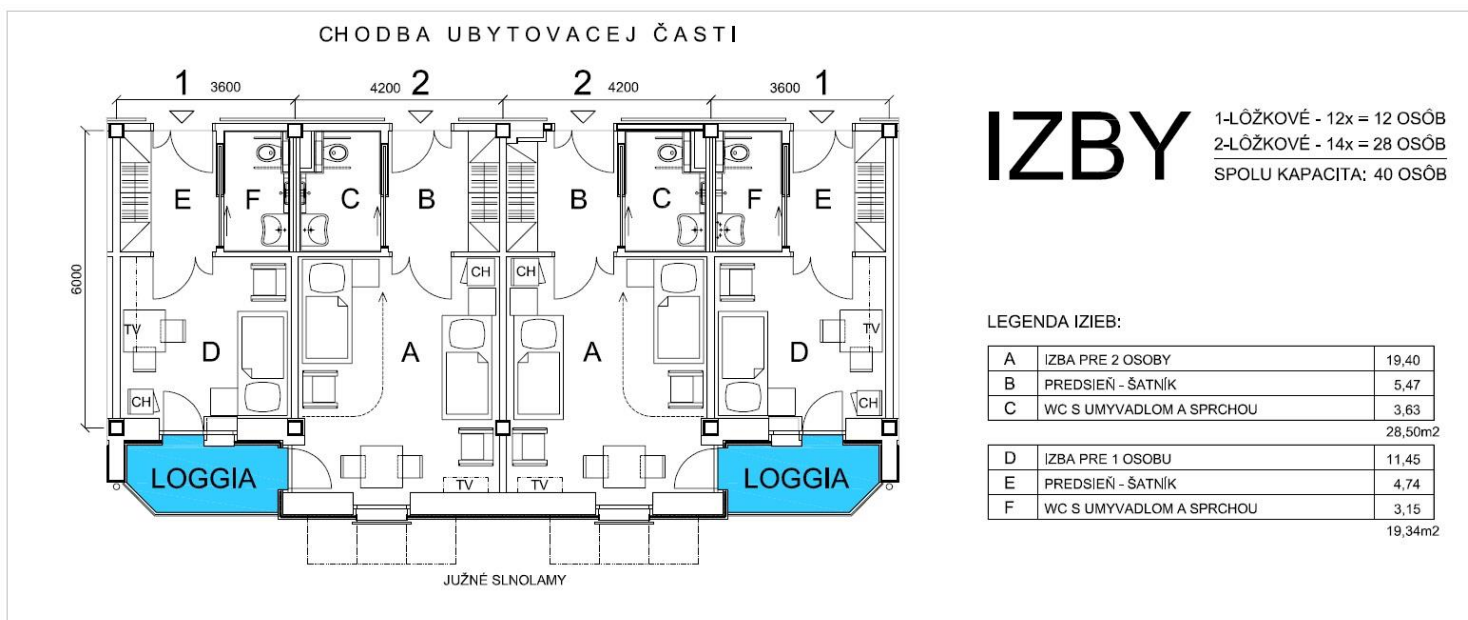
Dĺžka oplotenia areálu z Bulharskej ulice: 1.segment: 8.28m, v tom brána š.3,4m,
2.segment: 18,59m, v tom bránka š.1,45m

Dĺžka oplotenia z Rybárskej ulice: 36,82m, v tom brána š.3,72m

Prvky drobnej architektúry a mobiliáru:

- altánok s grilom /priestorová rezerva/
- lavičky pozdĺž záhrad. chodníkov /8ks/
- smetné koše /3ks/
- stojan na bicykle /1ks/
- parkové osvetlenie /12ks/.

PÔDORYS JEDNO A DVOJLÔŽKOVÝCH IZIEB:

ZLOŽENIE PROJEKTOVÉHO TÍMU:

Architektúra a urbanizmus	: Ing.arch.Cíсар Juraj
	: Ing.Sányová Katarína
Statika	: Ing.Bánsky Martin
Ústredné vykurovanie	: Ing.Valent Peter
Zdravotechnika, plyn	: Ing.Kuchar Martin
Vonkajšia kanalizácia	: Ing.Verešová Jana
Zásobovanie el.energiou	: Ing.Podhorec Ladislav
Slaboprúd	: Ing.Kažimír Ladislav
Požiarna ochrana	: Ostertágová Eva
Projekt organizácie výstavby	: Ing.Sányová Katarína
Vzduchotechnika	: Oravec Ladislav
Doprava	: Ing.Štefan Lisý
Sadové úpravy	: Ing.Júlia Straňáková, Ing.Igazová Andrea
Ochrana telekomunikačných sietí	: Ing.Slančík Miroslav
Rozpočet	: Ing.Katarína Géciová
Projektové energetické hodnotenie	: Ing.Eva Šťastná
Inžinierska činnosť	: Ing.Patricia Hlobenová

Kolektív projektantov Zariadenia pre seniorov v Nitre na Bulharskej ulici praje evanjelickej cirkvi v Nitre úspešnú realizáciu predmetnej stavby a budúcim užívateľom, klientom tohto objektu, spokojný a šťastný život v ňom.

„Ďakujem v mene celého projektového tímu Evanjelickeému cirkevnému zboru v Nitre za prejavenu dôveru a úspešnú spoluprácu.“

Ing. arch. Juraj Cíсар
architektonický ateliér ORANT Nitra

EVANJELICKÁ ZBOROVÁ DIAKONIA NITRA 2017 SEDEM ROKOV POMÁHANIA

Evanjelická zborová diakonia Nitra začiatkom apríla oslávi sedem rokov od zahájenia svojej činnosti. Za toto obdobie sme vďaka podpore cirkevného zboru a Občianskeho združenia Pavla Valáška mohli pomôcť mnohým starým ľuďom a to nie len z radov členov nášho cirkevného zboru, ale aj z mimozborového prostredia. Pri službe sme nikdy neprihliadali na konfesiu, či iné okolnosti. So svojou pomocou sme neraz vstupovali do veľmi problematických a náročných situácií. Verte, viedla nás úprimná túžba pomáhať. Naše heslo „Radi Vám pomôžeme!“ nikdy nebolo pre tím pracovníkov diakonie iba prázdnu frázou.

Sedem rokov nie je dlhé obdobie, ale podarilo sa nám získať dôveru našich klientov a zapísať sa zodpovednou prácou do po vedomia občanov mesta. Naša služba je vyhľadávaná a odporúčaná ako jedna z najlepších terénnych opatrovateľských služieb v Nitre. Je nám však známe, že nie všetko môže byť zvládnuté bez problému -

a to je i dôvod, prečo sa vám chcem prihovoriť a vysvetliť, v čom tkvie riziko našej práce a ospravedlniť sa za niektoré chyby, ktoré pri našej práci vznikajú.

Naša služba je spojená s pomocou ľuďom, ktorí v mnohých prípadoch sú postihnutí stratou krátkodobej pamäti, stareckou demenciou, veľmi závažnými ochoreniami v podobe Alzheimerovej nemoci. V mnohých prípadoch u našich klientov prichádza k tak rýchlym zmenám stavu vedomia, že ani blízke

Brat riaditeľ Milan Slezák hovorí na Službách Božích pre najstarsích.

okolie a ani rodina nedokážu na tieto situácie reagovať a prijať ich ako realitu. Človek, ktorý má dva doktoráty zabúda na to, čo sa udiało len pred pár minútami - či obeďoval či užil lieky, alebo či pri ňom bola opatrovatelka a čo robila. Práve toto v mnohých prípadoch vedie k nedorozumeniam. Pritom každá jedna služba je zaznamenaná, vopred naplánovaná, zapísaná do karty u klienta a ním podpísaná (i keď sú prípady, keď to nie je možné) a vedená v pracovnom výkaze zamestnanca. Ak vznikne nejasnosť, stačí len zavolať a službu vieme potvrdiť nie len dokumentačne, ale aj konkrétnymi overiteľnými skutočnosťami, ktoré boli počas výkonu služby u klienta vykonané.

Stáva sa však i nám, že niektoré návštevy u klientov sú poskytnuté s omeškaním, alebo musia byť dokonca i odvolané. Je to väčšinou v prípadoch, že sprevádzame iného klienta k lekárovi a čas čakania v ordinácii, vyšetrenia či nejakého ďalšieho nečakaného zákroku sa nečakane predlžuje. Alebo klienta nájdeme doma spadnutého, nevládneho, pošpineného a z bežnej

služby, ktorá bola naplánovaná, je zrazu dlhý a komplikovaný zákrok. Alebo sa vyskytne nečakaná dopravná situácia v meste či nemožnosť nájsť parkovacie miesto pred bytom klienta. Vtedy sa čas na presun od klienta ku klientovi, ktorý má opatrovateľ naplánovaný, predlžuje.

Za všetky nepríjemnosti, ktoré sme vám, našim klientom takto spôsobili, sa ešte raz ospravedlnujem. Zároveň vás chcem poprosiť o spoluprácu. Ak sa dopyčujete o problémoch, ktoré priamo súvisia s našou prácou, prosím, kontaktujte ma. Ja sa budem snažiť veci či už vysvetliť, uviesť na pravú mieru, či prípadné nedostatky odstrániť v záujme poskytovania čo najkvalitnejšej služby našim klientom.

Milan Slezák, riaditeľ
Evanjelickej zborovej diakonie Nitra

OBČIANSKE ZDRUŽENIE PAVLA VALÁŠKA V ROKU 2017

Rok 2017 je už dávno za nami. Začali sme ním druhé desaťročie činnosti nášho Občianskeho združenia Pavla Valáška (ďalej OZPV). Zhodnoňme teda, ako si OZPV plnilo svoje základné poslanie – podporovať činnosť nášho cirkevného zboru v sociálnej, misijnej a kultúrno-vzdelávacej oblasti.

Pripomeňme – vari už naposledy, že z dôvodu zameškania termínu vykonania povinnej preregistrácie OZPV ešte koncom roka 2016, ono samotné v roku 2017 nemohlo byť prijímateľom podielu z dane. I tak v r. 2017 OZPV podporilo z vlastných prostriedkov, ktoré pochádzali zo zvyšku z r. 2016 na účte (788,96 €), v pokladni (80,26 €), z členských príspevkov (150,- €) a z finančných darov (723,- €) tieto ciele:

- podpora činnosti Evanjelickej zborovej diakonie Nitra - 500,- €
- toner do tlačiarne pre potreby diakonie - 69,60 €
- organizácia dvoch zimných koncertov - 75,30 €
- Konfitábor v Jablňovciach - 91,86 €
- Jesenná víkendovka mládeže v Jablňovciach - 151,90 €
- zájazd SEŽ „Záhorie 2018“ - 470,- €
- reklamný článok v MY - Nitr. novinách (500. výročie reformácie) - 169,99 €

Áno, sú to omnoho menšie finančné objemy, než na aké sme boli za posledné roky zvyknutí, ale úprimná vďaka aj za toto!

Revízia účtovníctva OZPV za rok 2017 bude vykonaná začiatkom apríla. Podrobná správa o činnosti OZPV bude v písomnej podobe predložená Výboru, Členskej schôdzi, sprístupnená cirkevnej i sekulárnej verejnosti na www.ecavn.sk a zverejnená v Obchodnom vestníku v máji roku 2017.

Pripomeňme ale pre úplnosť - a pre presnú predstavu o tom, akou sumou bola činnosť nášho cirkevného zboru podporená, že v r. 2017 sme podiel dane nasmerovali v prospech Evanjelickej diakonie na Slovensku. Tá nám poukázane prostriedky veľmi férovovo vrátila a my ich budeme môcť použiť predovšetkým pre potreby našej Evanjelickej zborovej diakonie Nitra. V januári 2018 sme od Evanjelickej diakonie a účet cirkevného zboru dostali 6 625,47 €, ktoré treba pripočítať ako bonus k vyššie uvedenému zoznamu súm a podporených cieľov. Ďakujeme všetkým poukazujúcim, Evanjelickej diakonii za pochopenie a spoluprácu a Ľudmile Mižičkovej a Jánovi Hubovi za spracovanie agendy okolo tlačív a komunikáciu s Evanjelickou diakoniou.

Pri východoch z kostola a na www.ecavn.sk sú ešte stále tlačivá na poukázanie podielu z dane, v tomto roku opäť a dúfajme, že už bez výkyvov a stále, pre naše Občianske združenie Pavla Valáška. Ďakujeme všetkým, ktorí snahu týkajúcu sa OZPV chápu, berú ju veľmi osobne, aktívne a podporujú tak dielo nášho cirkevného zboru.

Každý cent dostáva zmysel v službe!

Ivan El'ko, predseda OZPV

Pozývame vás na www.ecavn.sk - špeciálne upozorňujeme na rubriky: Aktuality a Fotogaléria.

<p>Pozývame</p> <p>ECAV Nitra</p> <p>Služby Božie</p> <p>Kázne a videá Služby Božie</p> <p>Zborový život</p> <p>História zboru</p>		<p>Aktuality</p> <p>Evanj. zborová diakonia</p> <p>Obč. združenie P. Valáška</p> <p>Spevokol</p> <p>Mládež</p> <p>Foto a videogaléria</p>
--	--	---

SPOMIENKA NA ZIMU 2017/2018

Obed pre mládež.

Koncert Michaela Kollera.

Herci adventného divadielka.

Vianočné stretnutie mládeže.

Zdobenie vianočného stromčeka.

Štedrovečerný program detí.

Koncert H. Hauskeller a S. Šurin.

Ekumenický večer u nás.

POZÝVAME

Pôstne modlitebné večery

V pondelok, utorok a stredu vo Veľkom týždni pred Veľkou nocou, vždy o 18.00 hod., budú v našom kostole modlitebné večery. Budeme spoločne prosiť za svoje osobné potreby, za potreby našich rodín, za náš zbor a našu cirkev, za naše mesto a našu vlasť. Prijmeme povzbudenie Božieho Slova k modlitbám: „Volám na Hospodina, ktorý je hoden chvály...“ (Žalm 18, 4).

Mládežnícky Veľký piatok

Veľkopiatočný podvečer od 17.00 hod. tradične mládežníci trávia spoločne pri sledovaní filmu s kresťanskou tematikou.

Služby Božie a Večera Pánova v pôstnom a veľkonočnom období

Smrtná nedeľa - pašiové Sl. Božie o 10.00 hod., po nich Večera Pánova

Kvetná nedeľa - pašiové Sl. Božie o 10.00 hod., po nich Večera Pánova

Zelený štvrtok - Sl. Božie s Večerou Pánovou o 18.00 hod.

Veľký piatok - pašiové Sl. Božie o 10.00 hod., po nich Večera Pánova

Veľkonočná nedeľa - Sl. Božie o 10.00 hod., po nich Večera Pánova

Veľkonočný pondelok - Sl. Božie s Večerou Pánovou o 10.00 hod.

Nedeľa s vôňou pizze a kofoly

Tradičné Služby Božie s piesňami mládeže, potom s obedom a popoludním pre mládež, budú v 2. nedeľu po Veľkej noci, 15. apr. o 10.00 hod. Mládežník, urob si čas, príď na Služby Božie a zostaň s nami na obed a popoludnie!

Konfitábor 2018

Konfirmačný tábor našich konfirmandov prvákov i druhákov sa bude konať v seniorálnom Misijnorekreačnom zariadení Jabloňovce od 11. do 13. mája. Rodičia konfirmandov dostanú včas leták s informáciami. Prosíme všetkých o účasť a tešíme sa!

Ars Organi Nitra 2018

Dva z piatich koncertov XI. ročníka medzinárodného organového festivalu Ars Organi Nitra 2018 sa uskutočnia v našom kostole, a to v nedeľu 6. mája (Ines Schüttengruber, Rakúsko - organ, Marie – Luise Schottleiter, Rakúsko – scénický tanec) a 20. mája (Mária Magyarová Plšeková, Slovensko - organ). Koncerty sa začínajú o 19.00 hod. Vstup je voľný. Viac na www.organifest.sk.

Skúška konfirmandov a konfirmácia

Každý sa na to teší! Tohtoročná skúška konfirmandov bude vo štvrtok, 24. mája o 18.00 hod. Slávnostná konfirmácia bude v Nedeľu Svätej Trojice, 27. mája o 10.00 hod. Pripravujeme konfirmáciu štyroch konfirmandov.

Seniorálne vnútromisijné podujatia na jar 2018

Festival spevokolov – 29. apr. v Pukanci

Konferencia Modlitebného spoločenstva – 6. mája v Hontianskej Vrbici

Konferencia Spoločenstva evanjelických žien – 13. mája v Komárne

Stretnutie detí – 2. júna v Jabloňovciach

Stretnutie dorastu a mládeže – 16. júna v Jabloňovciach

Letné tábory detí a mládeže

Tohto roku sa uskutoční letný tábor detí v dňoch 2. – 7. júla a letný tábor mládeže v dňoch 8. – 14. júla. Miesta konania táborov nie sú ešte známe. Informáciu zatiaľ uvádzame preto, aby si rodiny vedeli zariadiť svoje dovolenky a umožnili deťom a mládežníkom ísť do tábora. Tábory detí a mládeže sú vzácnu príležitosťou pre ich duchovný rast a budovanie spoločenstva. Nech nezostane nevyužitá!

AKTUALITY

Letný čas!

V nedeľu 25. marca v noci sa hodiny posunú na letný čas. Všetky stredtýždňové Služby Božie budú začínat' o 18.00 hod. a Večer s Bibliou o 16.45 hod. Takto to bude až do ďalšej zmeny času v jesennom období.

Oprava striech kostola.

V stredu 4. apr. by sa mala začať generálna oprava všetkých plochých striech nášho kostola. Bude trvať asi do 10. júna a stáť celkovo 48 125,- €. Pri návštevách kostola bud'eme opatrni, dávajme pozor hlavne na deti. Modlime sa za zdar celej akcie. Ďakujeme aj za cielené milodary na tento účel.

OZ Pavla Valáška, členský poplatok a členská schôdza.

Láskavo prosíme členov Občianskeho združenia Pavla Valáška, aby si skontrolovali, či majú uhradený členský poplatok za r. 2017. Kedykoľvek sa dá zaplatiť už i členský poplatok na r. 2018. Stále je v nezmenenej výške 5,- € na člena. Členská schôdza OZ Pavla Valáška bude v mesiaci máj, presný dátum bude oznámený.

Výročná správa farára za r. 2017

Na našom webe www.ecavn.sk, si môžete prečítať výročnú správu farára na r. 2017 a prezrieť Kalendár podujatí a udalostí v roku 2017.

Moja evidencia v zbere, moja podpora zboru a cirkevný príspevok

V každú nedeľu pred alebo po Službách Božích si môžete vo vstupnej hale kostola na prízemí vľavo upresniť údaje o evidencii člena zboru (vedie Mária Števková), zaplatiť cirkevný príspevok („cirkevnú daň“), či odovzdať svoj milodar na potreby cirkevného zboru (vyberajú Mária Števková, Margaréta Černáková, Pavel Líška, Radmila Kuřková). Cirkevný príspevok je treba zaplatiť do 31. októbra. Je v dobrovoľnej výške, minimálne však 13,- eur od potvrdeného člena zboru. Deti do potvrdenia platia pevnú čiastku 1,50 eur. Dá sa platiť aj prevodom na účet č. SK29 7500 0000 0003 0266 0573, s uvedením mena a označením „CP 2017“, alebo poštovou zloženkou, ktorá je k dispozícii v kostole či na farskom úrade.

Predajnička literatúry

V každú nedeľu pred, alebo po Službách Božích, si môžete v malej predajni vo vstupnej hale kostola na prízemí vľavo zakúpiť, resp. zdarma zobrať evanjelickú tlač (Evanjelický posol spod Tatier, Cirkevné listy, Cestou svetla, Evanjelický východ, Dúha), Biblie, liturgické knihy (Evanjelický spevník, funebrál, pašie, modlitebné knihy), biblické čítanie na každý deň Tesnou bránou 2018, Tranovského kalendár – ročenku i stolový, plagát s Lutherovými 95 výpoveďami, zaujímavé aktuálne knihy Reformátor Luther, Cirkev v útlaku či ďalšiu kresťanskú literatúru pre deti i dospelých. Poslúžia vám manželia Milota a Peter Arbetovci.

Služby Božie

Nedeľa, 10.00 hod.

V každú prvú nedeľu v mesiaci je v rámci Sl. Božích Večera Pánova

Stredtýždňové Služby Božie

Štvrtok, 18.00 hod.

Klubík

Štvrtok, 9.30 hod.

Detská besiedka

V každú nedeľu počas Služieb Božích

Príprava na konfirmáciu

1.ročník - piatok, 15.00 hod.

2.ročník - piatok, 16.30 hod.

Dorast

Piatok, 15.45 - 16.30 hod.

Mládež

Piatok, 17.00 hod.

Nitriansky evanjelický spevokol

Pondelok, 16.30 hod.

Vysokoškolská mládež

Utorok, 19.00 hod.

Stretnutie mladých mamičiek

Každá druhá streda, 17.30 hod.

Spoločenstvo evanjelických žien

Podľa dohovoru, 15.45 hod. (16.45 hod.)

Stretnutie mužov

Každý druhý pondelok, 18.00 hod.

Stretnutia manželských párov

Nedeľa, podľa dohovoru, 16.00 hod.

Večer s Bibliou

Štvrtok, 16.45 hod.

Stretnutie okolo Božieho Slova

v penzióne na Považskej ul.

Streda, 9.00 hod.

Stretnutie okolo Božieho Slova

v penzióne na Dolnočermánskej ul.

Piatok, 9.00 hod.

Zaopatrenie Večerou Pánovou

v domácnosti, penzióne, nemocnici či v hospici

Na požiadanie u zborového farára

Ivana El'ku, 0903 / 255197

Pokrstení

Svet však hynie, aj jeho žiadosť hynie, ale ten, kto koná Božiu vôľu, zostáva naveky.

1. Jánov 2, 17

Filip Širka
Olívia Mojžišová
Lukáš Vondrák
Tomáš Mráz
Martin Hubinský
Veronika Blahová

Zosnulí

Lebo som presvedčený, že ani smrť, ani život, ani anjeli, ani kniežatstvá, ani prítomnosť, ani budúcnosť, ani mocnosť, ani vysokosť, ani hlbokosť, ani nijaké iné stvorenstvá nemôžu nás odlúčiť od lásky Božej, ktorá je v Kristovi Ježišovi, našom Pánovi.

Rímskym 8, 38 - 39

Anna Slivková (92)
Vladimír Filo (85)
Tatiana Jedličová (62)
Jozef Kukla (81)
Jarmila Ďugová (71)
Emil Bušovský (96)
Darina Černeková (81)

Foto: Ivan Elko

DESAŤ BOŽÍCH PRIKÁZANÍ

Martin Luther, Veľký katechizmus, r. 1529
„Ja som Hospodin, tvoj Boh“, odst. 13 - 24

Teraz už rozumieš, čo žiada a ako o mnoho vlastne žiada toto prikázanie; totiž dôverovať jedine Bohu a poliehať sa iba na Neho a na nikoho iného. Ľahko pochopíš aj to, že mať Boha neznamená dotknúť sa Ho, alebo chytiť ho do hrsti, ani vopchať do mešca, alebo zamknúť do pokladnice. Uchopiť Boha znamená uchopiť Ho srdcom. A priľnúť k Nemu srdcom znamená úplne sa na Neho spoľahnúť. Preto nás chce odviesť od všetkého, čo je mimo Neho a pritiahnúť k sebe, pretože len On je večné dobro.

Hľa, toto je pravá a bohumilá pocta a bohoslužba, ktorú stanovil On: Aby srdce mimo Neho nepoznalo nijakú útechu a aby v nikom inom nemalo dôveru, a aby sa ničomu nedalo odtrhnúť od Neho, ale spoliehalo sa na Neho a len na ňom zakladalo všetko, a nie na tom, čo má na zemi.

Na druhej strane ľahko spoznáš a uvidíš, že svet vykonáva len falošnú bohoslužbu a modloslužbu. Ani jeden národ nebol tak bezbožný, aby si nebol zriadil a aby nebol vykonával nejakú bohoslužbu. Každý sa obracal k nejakému bohu, od ktorého očakával dobro, pomoc a potešenie. Napríklad tí pohania, ktorí si zakladali na moci a nadvláde, za najvyššieho boha považovali Jupitera. Iní, ktorí túžili po bohatstve, šťastí, rozkoši a pôžitku, tí zas vzývali Herkula, Merkúra a Venušu či iných. Tehotné ženy zas Dianu či Lucinu. Tak si každý spravil boha podľa toho, ku čomu ho srdce najviac tiahlo. Teda aj podľa pohanov mať boha znamená dôverovať a veriť. Ale blúdia v tom, že ich dôvera je falošná a nepravá, lebo sa nezakladá na jedinom pravom a skutočnom Bohu, okrem ktorého niet iného pravého Boha ani na zemi, ani na nebi. Pohania si svoje túžby a predstavy o bohu spravili modlou, a tak sa spoliehali na márnosť. Tak je to s každým modlárstvom. Lebo modlárstvo nie je iba to, keď si človek urobí obraz a ten vzýva, ale hlavne to, že sa ľudské srdce obracia k veciam a v nich hľadá pomoc a potešenie. Alebo to hľadá u svätých. Alebo u diablov. Neutieka sa k Bohu, ani Ho nepovažuje za takého dobrého, že On by chcel pomôcť a ani neverí, že všetko požehnanie pochádza od Boha.

Okrem toho falošnou bohoslužbou a zároveň najväčšou modloslužbou, ktorej sme sa doposiaľ oddávali, je to, keď sa hľadá pomoc, potešenie a spasenie vo vlastných skutkoch. Tu sa človek opovážuje vynucovať si od Boha alebo vypočítavať, čo všetko urobil; na to sa spolieha a na tom si zakladá. Od Boha nič neočakáva do daru, ale sám si chce všetko získať, a dokonca mať viac zásluhných skutkov, ako treba. Akoby nás Boh musel obsluhovať a akoby On bol našim dlžníkom a my Jeho pánmi. Či týmto nerobíme z Boha modlu a nepokladáme seba za boha a nezaujímame Božie miesta?

Ale toto nie je pre uši malých žiačikov. Toto sú chúlостivé veci. Prosto, treba povedať: Dôveruj jedine Bohu, jedine od Neho si sľubuj a očakávaj všetko požehnanie!